Pericopa Vayigaș – Serah Bat Așer – o femeie minunată și foarte deșteaptă [anul 5779]

Pe lista evreilor care au coborât în Egipt se ascunde și un nume rar în Tora: Serah, fata lui Așer: *Și fiii lui Așer Imna și Ișva și Ișvi și Bria și Serah sora lor...* (Genesis 46, 17).

Cine a fost fata asta? Răspunsul îl avem din Midrașim care ne spun că era o femeie foarte înțeleaptă la care și cei mai importanți oameni veneau să-i ceară sfatul. Cea mai cunoscută poveste este aceea despre frații săi, care, după ce au aflat că Iosef trăiește, le-a fost frică să-i spună lui Yaakov, pentru ca vestea neașteptată să nu-i facă rău. Ei s-au sfătuit între ei și au hotărât s-o roage pe nepoata lui Iacov, Serah, care va găsi o cale înțeleaptă de a afla. În Midraș Hagadol este scris că ea a așteptat până când Iacov a început să se roage și atunci a stat în fața lui și i-a spus în rime: Iosef e în Mițraim (Egipt) are doi copii Manase și Efraim. Când Iacov a auzit asta și a văzut vițeii pe care i-a trimis Iosef a înțeles că el trăiește.

Despre asta ne spune și Ionatan Ben Uziel la traducerea lui a Tora: ”Pentru meritul că i-a adus lui Iacov vestea bună a intrat vie în Gan Eden”. În Sefer Haiașar este o descriere mai plastică, că ea s-a acompaniat la vioară când i-a spus toate acestea, iar Yaakov a binecuvântat-o, asigurând-o că va trăi o veșnicie.

Vom mai aminti aici pe scurt câteva fapte legate de această personalitate excepțională. A doua oară când este amintită este mult mai târziu, când Moise și Aaron au venit în fața poporului spunând că sunt trimișii lui Hakadoș Baruch Hu. Bătrânii Israelului n-au știut dacă să-i creadă. În două Midrașim (Tanhuma și Șmot Raba) ne este povestit că au chemat-o pe Serah, care știa de la tatăl ei, Așer, care, la rândul său știa de la tatăl lui Iacov, taina eliberării. Când i-a auzit rostind פקוד פקדתי אתכם (Pakod Pakadti ethem), adică ”v-am observat, am luat aminte de voi”, a știut că ei sunt trimișii adevărați.

Încă un secret pe care îl știa doar Serah era locul unde este îngropat sicriul lui Iosef, care pusese pe frații lui să jure că, atunci când va veni eliberarea și vor pleca din Egipt vor lua sicriul cu ei. În momentele dinaintea ieșirii din Egipt Moise a tot căutat fără succes. Fără sicriul lui nu puteau ieși. Singura care a rămas în viață din generația aceea era Serah. În Talmud Bavli, tractatul Sota 13a scrie:” S-a dus Moise la ea și i-a spus: Știi unde este Iosef îngropat? I-a spus: Un sicriu din metal au făcut în Egipt și l-au pus în Nil pentru ca apa lui să fie binecuvântată.”. Așa a putut Moise să împlinească jurământul antic.

După tradiția evreiască, Serah a avut o viață foarte lungă, de sute de ani. O întâlnim din nou cu mult mai târziu într-o poveste de pe vremea regelui David din cartea 2Samuel , capitolul 20. Povestea este despre o revoltă contra regelui condusă de un oarecare Șeva Ben Bichri. Armata îi urmărește, iar el se refugiază într-un oraș numit Avela.

Comandantul armatei, Ioav Ben Țruia, asediază orașul. Atunci, după cum este adeverit în Tanach, o femeie deșteaptă, negociază cu el ca să nu omoare tot orașul ci numai pe cel care e vinovat. Până la urmă Ioav se învoiește. Midraș Yalkut Șimoni ne spune că femeia cea deșteaptă era Serah.

Și mai sunt și alte povești despre Serah, pe care le vom povesti altă dată.